

*Бондар Л.П.
кандидат біологічних наук, доцент
Одеський державний аграрний університет
luda.bondar@i.ua*

ОЗЕЛЕНЕННЯ ТЕРИТОРІЙ ДОШКІЛЬНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

Постановка проблеми. У наш час все більш актуальне значення приймають заходи покращення стану навколишнього середовища, благоустрою, озеленення міст і населених пунктів.

Озелененню та благоустрою території дошкільних навчальних закладів потрібно надавати особливого значення, тому що зелені насадження відіграють тут не тільки санітарно-гігієнічну і архітектурно-планувальну роль, а також мають і навчально-виховне значення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Сучасність висуває перед освітою завдання виховати *homo ecologicum*, що не є тотожним поняттю *homo sapiens*, що має органічно поєднувати риси *homo sensus* – людини, яка відчуває, та *homo pulcher* — людини прекрасної [1]. А це можливо реалізувати лише за умови розвитку малюків із найменшого віку у дусі поваги до природи. Змалечку потрібно привчати дітей до думки, що, знищуючи природу, вони знищують самих себе як біологічних істот [2]. Важливим засобом реалізації зазначеного завдання може стати належне озеленення території дошкільних навчальних закладів, що забезпечить при звичаєння вихованців до природи та вироблення прийнятних етично-естетичних особистісних нормативів спілкування з нею. Значення відповідних заходів зростає в сучасних умовах, коли дослідники констатують поступове нівелювання цінності ідеалу прекрасного і принципу декоративності у масовій забудові приватного чи громадського спрямування, а озеленення на художніх засадах має місце переважно тільки в елітарній забудові [3]. Досліджувані аспекти благоустрою варто розглядати не як рекомендаційні, а як спрямовані на реалізацію законодавчих вимог.

Постановка завдання. Метою роботи було дослідити особливості озеленення територій дошкільних навчальних закладів міста Одеси та надати рекомендації щодо розширення асортименту декоративних рослин для озеленення у відповідності до кліматичних та ґрунтових особливостей міста Одеси.

Методика досліджень. Дослідження проводились протягом 2016-2017 років. Під час досліджень був використаний маршрутний метод геоботанічних досліджень. Визначення видів проводилось за стандартною методикою з використанням атласів та визначників [4].

Виклад основного матеріалу досліджень. Озеленення ділянки - основа створення оздоровчих умов для дітей. Особливе значення відсоток озеленення має в умовах міста, де зелені насадження беруть участь у створенні необхідного мікроклімату, впливаючи безпосередньо на температуру повітря, його вологість, сонячну радіацію, а також послаблюють вплив шкідливих факторів міського середовища на дитячий організм.

При озелененні ділянки ДДЗ не слід застосовувати дерева і чагарники з отруйними плодами, листям, з колючками, квітами, які забруднюють територію навколо, а також тими, які приваблюють комах. Раціональне розміщення озелених ділянок, смуг захисних насаджень, квітників, груп і поодиноких екземплярів дерев і чагарників при підборі відповідного асортименту сприяють створенню комфортного середовища. Зелені насадження дають змогу наглядно вивчати властивості різних рослин, допомагають вихованню естетичного почуття, любові до природи. Тому важливим є саме розмаїття асортименту рослин.

За результатами спостережень пропоную розширити асортимент деревних рослин та ввести для озеленення дошкільних навчальних закладів такі породи: клен гостролистий (*Acer platanoides* L.), клен татарський (*Acer tataricum*), липу широколисту (*Tilia platyphyllos* Scop.), березу пухнасту (*Betula pubescens* Ehrh.), березу бородавчасту (*Betula pendula* Roth.), ялину колочу (*Picea pungens* Engelm.), горобину звичайну (*Sorbus aucuparia* L.), види роду дуб

(*Quercus*). Бажано також використовувати самшит вічнозелений (*Vuxus sempervirens* L.) та напіввічнозелений низькорослий чагарник кизильник горизонтальний (*Cotoneaster horizontalis* Decne.). З чагарників бажано використовувати бузок звичайний (*Syringa vulgaris*), садовий жасмин або чубушник (*Philadelphus* L.), лох сріблястий (*Elaeagnus argentea* Pursh), калину звичайну (*Viburnum opulus*), форзицію (*Forsythia ovate* Nakai). Необхідно ширше застосовувати голонасінні рослини: кипарисовик Лавсона (*Chamaecyparis lawsoniana*), кипарисовик горіхоплідний (*Chamaecyparis pisifera*), гінкго дволопатево (*Ginkgo biloba* L.), ялину колючу (*Picea pungens*), а також декоративні форми.

Висновки і пропозиції. Більшість рослин територій ДДЗ знаходиться в незадовільному стані: пошкоджені хворобами або шкідниками, є загущеними, а також потребують догляду. Асортимент порід застарілий і тому потребує розширення. На ділянці дошкільного закладу діти одержують уявлення про живу природу. Тому вона потребує максимального озеленення (до 80% території). Дендрологічні особливості рослин полягають у функціональних задачах, які вони виконують - захисних, сануючих, декоративних, учбово-виховних, тому питання озеленення стоїть досить гостро. А розширення видового складу рослин розширить виконання цих задач.

Список використаної літератури

1. Заячук В.Я. Дендрологія / В.Я. Заячук. — Львів: Апріорі, 2008. — 656с.
2. Ковальський Л.Н. Архитектура учебно-воспитательных зданий / Л.Н. Ковальський. — К.: «Будівельник», 1983. — 143 с.
3. Соколова Т.А. Декоративное растениеводство: цветоводство / Т.А. Соколова, И.Ю. Бочкова.— М.: Колос, 2006. — 432 с.
4. Калініченко О.А. Декоративна дендрологія [Текст]: навч. Посібник / О.А. Калініченко. — К.: Вища школа, 2003. — 199 с.